

Nordens folkhögskola Biskops-Arnö:

Fra kompostering til grønt belte rundt Victoriasjøen

Jordvarme og bio-dammer, velutbygd søppelsorteringsanlegg lokalt kombinert med globalt perspektiv og internasjonalt arbeid. Elever produserer film, foredrag og bilder som formidler erfaringene til lokalsamfunnet. De sjekker kretsløpshistorien til varer i lokale butikker og arrangerer alternative cat-walks som formidler denne informasjonen.

Slik arbeider vi kontinuerlig og i praksis med hensynet til kommende generasjoner, miljøet og venner i Sør, forteller lærer Carina Carlstrøm, og hun fortsetter: – En kontinuerlig miljøinformasjon når både personale og kursdeltakere. I i al vår virksomhet etterstreber vi å ta miljøhensyn. Gjennom utdanning får vi utvidede kunnskaper og forståelse for såvel lokale miljøspørsmål og kretsløpstenkning som de globale.

Teknologi og atferd hånd i hånd

Skolen anvender vannvarme fra Mälaren og jordvarme fra markene til flere varmepumper. I tillegg er noen solfangere installert på skolens område. I 2009 installerte man et jordvarme-

system. Det reduserte anvendelse av olje til et minimum, og store utgifter er spart inn. Når det gjelder atferden arbeider skolen med å øke energisparing ved regelmessig å minne om å slå av lyset, lukke vinduer osv. Skolen har en egen brønn til drikkevann og et eget avløpssystem med to bio-dammer som renser vannet innen det vender tilbake til Mälaren. Mer og mer av avfallet håndteres internt på skolen.

Komposteringsmaskinen – også kallet ”miljøgrisen” – tar hånd om alt husholdningsavfallet og der kretsløpstanken er gjennomført anvender man resultatet som gjødsel. Dette har redusert søppeltransporten med 40-50%.

Samarbeid med ”Vi-skogen” i Kenya. Foto: Robert Norman

Kjøkkenet er KRAV-sertifisert og i tillegg anvender man lokale produkter der disse er tilgjengelige (KRAV er en svensk sertifiseringsordning for økologisk produksjon, foredling og tjenester).

Globalt perspektiv – feltarbeid i Sør

Siden 80-tallet har Biskops-Arnö hatt en tydelig internasjonal profil på kurstilbudet, sammenfattet under overskriften "Norden i världen". Hvert år reiser omkring 30 deltakere fra 6 ulike kurs til hhv Latinamerika, Afrika og Asia for at få insikt i menneskers livssituasjon i fattige land, pga kutt i støtte vil dette reduseres noe i 2011. De deltar i lokalt utviklingsarbeid sammen med lokale partnerorganisasjoner, og bidrar til organisasjonenes og lokalsamfunnets utvikling. Det kan for eksempel være å lage en hjemmeside, at forbedre en kooperativ butik. Kursene "Film för förändring" som reiser til Latinamerika anvender "deltakende video", en prosessorientert metode for forandring i et sosialt og økologisk perspektiv.

For et par år siden startet man et kurs i miljø- og bistandsarbeid i samarbeid med "Vi-skogen", som etter 25 års framgangsrik innsats arbeider med å skape et grønt belte i landene rundt Victoriasøen i Afrika og å forbedre livsvilkårene til flere hundretusen av de lokale småbrukere. Disse får hjelp til å bekjempe fattigdom og nød gjennom å plante trær og "agroforestry". De raskt voksende trær som plantes gjødsler markene. Det gir økt avling av for eksempel bønner og mais. Og en rekke andre positive konsekvenser.

Feltarbeid i Kenya. Foto: Robert Norman

Formidling lokalt

Deltakerne dokumenterer sine opplevelser når de er ute i felt. Nye kunnskaper uttrykt i skrift, foto, film og lyd sammenstilles etter hjemkomsten til et omfattende informasjonsmateriale. Dette anvendes senere til utadrettet virksomhet der elevene har

presentasjoner på skoler, konferanser, samt publisering i ulike medier og internt for skolens andre elever og personalet. Hvert år har man hatt en storsatsing på utadrettet virksomhet gjennom festivalen "Festival Global". Musikk, mat, kultur, foredrag, debatt og fest lokker til seg et hundretals besøkende.

En ukentlig kafé har hatt økologiske varer og ulike aktuelle tema tas opp. Overskuddet fra kaféen har utgjort egeninnsatsen i et bistandsprosjekt som via den svenske organisasjonen "Framtidsjorden" har støttet den indiske miljøorganisasjon CIRHEP med kr. 150 000 årlig.

FNs tiår for utdanning for bærekraft

"Learning to change our world" – slik ble FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling introdusert (2005 – 2014). En bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov og den krever en bedre balanse mellom økologiske, sosiale og økonomiske hensyn. Målet for tiåret er å styrke kunnskapsformidlingen, ved å sette oss i stand til å tenke nytt for å utløse bærekraftige handlinger.

Målgruppa er ikke bare skoler og utdanningsinstitusjoner, men samfunnet som helhet. Verdens regjeringer oppfordres til å "fremme en offentlig bevissthet om og bred deltakelse i tiåret, blant annet gjennom samarbeid med sivilsamfunnet og andre interessenter". Folkeopplysningen har en viktig rolle i en nødvendig dannelsesprosess for hele samfunnet, der man kombinerer praksis og teori med viktige vei- og verdivalg. UNESCO koordinerer internasjonalt: www.unesco.org/en/esd
Se også www.thebalancingact.info

Oppgaver/spørsmål til diskusjon

Hva skal til for å komme i gang med liknende arbeid der du bor?

Sjekk din kommune – har de planer for det lokale bærekraftarbeidet?

Hvordan er din kommunes politikk og praksis når det gjelder involvering av sivilsamfunnet?

Mer informasjon

Lærer Carina Carlström

Carina.Carlstrom@Folkbildning.net

Tlf: + 46 073-9086278

www.biskopsarno.se

– kp jan 11